Ч. 217 Четвер 26 вересня (8 жовтня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

(З засїданя Палати послів з дня 6 жовтня.)

На вчерашнім засїданю Палати послів інтерпелювали пос. Бендель і товариші президента мінїстрів в справі обсади посади начального редактора для нїмецкого видання урядової праґскої ґазети. Інтерпелянти зазначують, що ту посаду одержав радник двору Люкес, котрого завсїгди уважано за рішучого Чеха, і питають, як та обсада дасть ся оправдати і чи правительство готове скоро направити ту похибку.

Президент мінїстрів ґр. Баденї відповідав на інтерпеляцию пос. Кінбурґа і товаришів в справі повитаня зальцбурґского віча католицкого намістником Туном і сказав:

Фактичною правдою єсть, що намістник Зальцбурґа в імени правительства, отже розуміє ся, за моєю згодою повитав віче католицке. (Оплески з лав консервативних). Против того можна тим менше підносити якийсь докір, скоро повитанє подібних корпораций або зборів бувало часто, щоби зазначити заінтересованє ся правительства їх справами. В сїм случаю вже сама жива участь широких кругів населеня, як також важність предметів, над котрими вели ся наради, мусїли викликати повну увагу правительства. (Дуже добре! — на лавах правиці). Єсть то такою правдою, що не факт повитаня, але противно залишенє его могло би було, в виду завсїгди доси практикованого звичаю викликати невдоволенє. Факт повитаня сам собою годї отже в той спосіб поясняти, мов би то правительство ідентифікувало ся зі всїма розправами і резолюциями, ухваленими на вічу католицкім.

Але також і сам зміст привітної бесїди, хоч би міг подати причину, до фальшивих пояснень, не може оправдати обави інтерпелянта. Що же специяльно до взглядів на заграничну полїтику, на котру інтерпелянти кладуть вагу, то правительство може в сїй справі взяти в повні одвічальність на себе. На успокоєнє інтерпелянтів можу ще додати, що хоч не бракло заходів, може зі взглядів патріотичних подаючих деякі сумніви, щоби звернути увагу заграницї на привітну бесїду, то однакож зі сторони рішаючої не піднесено против того нї найменьшого закиду а манїфестация, о котрій бесїда, стрітила ся з таким поясненєм, яке її зі взгляду на стан річи признати треба.

Президент мінїстрів ґр. Баденї відповідав на інтерпеляцию пос. Яворского в справі заказу зборів, які наміряли скликати галицкі посли соймові: Вуйцік і Новаковский. Два з тих зборів, скликані послом Вуйціком дійстно заказано. Намістництво потвердило розпорядженє староства мотивуючи той заказ тим, що пос. Вуйцік підбурював людність против властий і поодиноких верств суспільности, що могло викликати нарушенє публичного спокою. Всї инші мотиви, наведені староством, намістництво поминуло яко немаючі основи в законї.

Против заказу відбуваня зборів, скликаних пос. Новаковским, внесено рекурс до Намістництва. Мінїстерство справ внутрішних не мало доси нагоди рішати тої справи в дорозї інстанциї; коли рекурс буде внесений до мінїстерства, мінїстер розслїдить ту справу докладно. Як заказ так і розвязанє зборів мають свою основу в законї; вибір межи тими двома средствами треба полишити в кождім поодинокім случаю виконуючим органам власти державної. Президент мінїстрів завірив, що правительство зовсїм не наміряє обмежати в який небудь спосіб права зборів, противно низші органи адмінїстрацийні суть обовязані при виконуваню закона держати ся точно его постанов.

Відповідаючи на інтерпеляцию посла Штайнвендера в справі зневаженя редактора якимсь офіцером в Бїляку, заявив мінїстер краєвої оборони, що стан річи судово провірено і заряджено укаранє дотичного. На інтерпеляцию пос. Ґесмана о скалїченю якогось урядника офіцером в Новім Санчи, заявив мінїстер краєвої оборони, що справу ту піддано строгому розслїдови, а виноватого укарано. — Наконець відповідаючи на інтерпеляцию пос. Менґера в справі доставки для войскового маґазину в Будапештї заявив мінїстер, що доставки для прочих трох маґазинів застережено виключно для австрийского примислу.

Пос. Романчук інтерпелював з причини не удїленя відповіди не докотрі інтерпеляциї з попередної сесиї. — Пос. Пацак інтерпелював мінїстра справедливости, чи новеля до закона прасового буде предложена ще сеї сесиї. Пос. Борковский і тов. та пос. Бавер поставили пильні внесеня в справі запомог для околиць, де настала нужда. Внесеня ті передано комісиї буджетовій.

По сїм приступила Палата до порядку дневного. Пос. Пацак мотивував своє пильне внесенє в справі обовязку послів ставати за сьвідків. Обовязок той на погляд внескодавця противить ся ненарушимости посольскій. Бесїдник ставив внесенє, щоби поручити комісиї для ненарушимости посольскої, щоби она до 14 днїв предложила справозданє о тім внесеню.

Мінїстер справедливости Ґляйспах заявив, що охотно возьме участь в нарадах над

---

4)

КАЙЛЬ З КАЛЄНБЕКА.

ОПОВІДАНЄ.

(З нїмецкого — Вільгельма Фішера).

(Конець).

Все зараз з початку повело ся добре; я не потребував гнати на дворець так, щоби аж задихати ся, а все-таки прийшов ще на час; я не тягав ся з богато пакунками, а все-таки не забув нїчого потрібного; не застав великої глоти, але приємне товариство. Почавши від Бінґен їхав я пароходом, бо коли маю час, волю їхати пароходом як зелїзницею, особливо же долї водою. Легенько а прецї скоро суне ся гордий корабель по величавій рїцї — щастє, що то она наша; менї видить ся, що на цїлім сьвітї нема красшої. Сам собою рад сидів я на високім покладї і анї вітер не докучав менї, анї велика спека; право-і лїворуч то висували ся замки і місточка, то знову щезали — а всї они мають свою історию, зі всїма звяже ся якась казка, а декотрі з них ще й викликують в менї милу згадку. В Кельнї я переночував і на другий день в полудне застав на двірци Кароля, котрий точно ставив ся.

Менї здавало ся, як би він був в якімсь висшім а все-таки нїжнім настрою духа. Заким ми поїхали дальше, накупив він ще всїляких дрібних дарунків для матери і батька. — Можна того — казав він — і там дістати, але то все таки сподобаєсь їм лїпше, бо походить з самої першої руки. — Та й з твоєї — додав я. Ми ще досить рано приїхали до его родичів. Такось побачив я знову пана Петра Кайля. Він все ще стояв менї перед очима яко хороший мужчина, тепер же був вже хорошим дїдусем. Якийсь легонький сум на его лици не зменшав его краси. Панї Кайльова держала ся знаменито і приняла мене з сердечною гостинностию. Не хотїла нїяк на то пристати, щоби ночував десь в якійсь господї. — Ще тілько місця було у нас завсїгди, щоби міг приятель у нас заночувати — сказала она не без якогось чувства самосьвідомости. А коли єї очи спочили на Каролі, то аж сьвітили ся від материньскої гордости. Коли они всї трое розмавляли, то в кождім слові видко було найщирійшу любов. Вечером забавили ся ми весело розом та балакали то о сім, то о тім, головно же о давних часах. Я мусїв їм розповідати, як менї вело ся за цїлий той час, а пан Кайль звідував ся також про послїдні хвилї моїх покійних родичів. Одно впало менї в очи: Про Калєнбек, про намірену нашу прогульку туди не було й словечком бесїди. Раз лиш сказав Кароль: „На дворі звіяв ся якийсь непевний вітер, коби лиш не принїс нам на завтра дощу!“ — „Не бій ся — відповів на то батько — я не шукаю нїякої вимівки. Що обіцяв, то й додержу“.

В часї того вечера мати раз була вийшла до своєї комнати, а Кароль пішов за нею. Я остав ся на хвильку сам на сам з паном Кайлем. Аж тепер батьківске серце дало собі волю. — З Кароля добрий хлопчиско — говорив він — не треба вам того й казати, ви его знаєте, але все-таки не так, як я. Всї мої дїти, слава Богу, удали ся менї. Аби я лиш рушив оком, то они вже знають, чого хочу і зараз зроблять. Як би так мало бути по їх воли, то я би вже давно й не рушив пера. Але я ще здоровий, а доки можу працювати, то хочу їсти свій власний хлїб. Суть всїлякі роди щастя. Не все то маємо, чого нам як-раз забагає ся. Бог знає найлїпше, що для нас добре. Я щасливий, вдоволений, маю всяку причину бути вдячним, хоч би лиш за самі дїти. Але як раз длятого, що они такі добрі, то менї жаль. — Тут він урвав і зачав з иншого боку: Они все ще обходять ся зі мною так делїкатно, як зі збитим яйцем, а менї аж встидно признавати ся, що менї того потреба. Але лиш в однім річи. Тілько вже лїт минуло, а менї годї того забути, годї переболїти. Старав ся, та якось таки не можу. Аж я мусїв стратити то, що мої предки тілько часів держали в своїх руках.

Не міг вже дальше говорити. А кого-ж би не взяв жаль, коли видить старенького чоловіка в такім зворушеню? Та й мене то тронуло глубоко. — Що стратило ся — кажу — пане Кайль, то стратило ся честно та й можна знову відзискати.

В зворушеню був би я майже більше ска-

внесенєм Пацака і що не противить ся пильности внесеня. Нема сумніву, що посли обовязані ставати за сьвідків, бо закон увільняє їх від одвічальности за зміст їх бесїд, але не звільняє від сьвідченя. — Пильність внесеня ухвалено.

Перегляд полїтичний.

В комісиї буджетовій реферував пос. Бер іменем підкомітету о всїх предложенях в справі підвисшеня платнї урядників всїх катеґорий винявши висші школи. Мінїстер фінансів, др. Білїньский в довшій бесїдї заявив між иншим, що правительство взялось було цїлком поважно до справи платнї урядників і аж до недавна могло припускати, що угода з Угорщиною а тим самим і закон о податку консумцийнім будуть ще завчасу ухвалені. — Проволїченє, що правда, не стоїть на перешкодї парляментарному залагодженю сих предложень, але они моглиби бути предложені до цїсарскої санкциї аж по ухваленю закона о податку консумцийнім. Що-до активних урядників державних поробив підкомітет деякі зміни, а именно що-до трилїтя найнизших кляс ранґи. Пос. Пальфі предкладав, щоби сю справу відложити, але комісия всїма голосами против трох ухвалила приступити до специяльної дебати.

В Парижи велика радість! Цар приїхав там вчера о 10 год. рано. Музика заграла російский імн, а 101 вистрілів з пушок дало знак, що царска пара станула в Парижи. Опісля відбув ся в'їзд до міста. Цар їхав з президентом в першім повозї; Фор сидїв против царя. За ними їхала сьвіта в 14 повозах. На улицях крім шпалїру войскового було множество публики, котра витала царя неумовкаючими окликами. Ентузиязм настав не до описаня. Царство замешкали в амбасадї російскій. — О 3 год. 20 мін. явив ся цар в елїзейскій палатї, де Фор приняв его в окруженю войскових достойників. Цар подав ему руку а відтак зайшли оба до сальону, де розмавляли 20 мінут. Опісля повів Фор царя до иншого сальону, де відбуло ся представленє мінїстрів. В парадній сали відбуло ся відтак представленє членів парляменту, сенаторів і послів. Президент в своїй промові до царя зазначив, що дуже рад з того, що може представити ему членів парляменту. На то відповів цар, що він чує ся дуже щасливим з того, що знаходить ся межи вибраними народу. По сїм представив Люпе сенаторів, а Брісон послів. Цар розмавляв з многими з них а опісля перейшов до сусїдного сальону, де представляли ся ему поодинокі мінїстри, духовеньство, ґенерали і високі достойники державні. Підчас приїзду і при від'їздї до елїзейскої палати віддавано цареви войскову почесть. О 7 год. вечером поїхала царска пара величаво осьвітленими улицями і серед грімких окликів публики до елїзейскої палати на обід до президента. Повіз, котрим їхала царска пара, ескортував віддїл кірасірів, а коло дверцїв повоза по обох боках їхали штабові офіцири. Підчас обіду підніс Фор тоаст в честь царя, в котрім зазначив, що гостина царя скріпить ту звязь, яка сполучає Францию з Росиєю. Союз могучої монархії з працьовитою републикою мусить зробити спасенний вплив на мир в сьвітї.

Новинки.

Львів дня 7 жовтня 1896.

— **Ц. к. Намістництво** надало опорожнену парохію цїсарского надання в Старяві сяніцкій о. Анатолеви Вархолякови, дотеперішному парохови в Оровім.

— **Обхід ювілейний 300-лїтної річницї сьв. Унії при архікатедральнім храмі сьв. Юра** відбуває ся після оголошеної проґрами. Минувшої недїлї відбув ся другий величавий похід до церкви сьв. Параскеви при участи всього духовеньства і всїх тутешних братств церковних, межи котрими звертало на себе загальну увагу братство женьске при церкві оо. Василиян своїми гарними народними строями і своїм хором жіночим. Третий еще величавий похід попровадить слїдуючої недїлї по полудни до церкви Успеньскої Є. Ем. Кардинал. Тимчасом відбуватись буде через цїлий сей тиждень в архікатедральнім храмі сьв. Юра від год. 4-ій до 8-ої вечером місия духовна під проводом найлїпших сил проповідничих оо. Василиян, а именно: оо. Андрея Шептицкого, Сотера Ортиньского, Ігнатия Тисовского, Венедикта Скоробогатого і о. Платонїда Филяса яко провідника. Місия розпочала ся в понедїлок при участи до 500 вірних, межи котрими переважала тутешна руска інтелїґенция. О годинї 4-ій відправив парох архікатедральний о. крил. Пюрко в асистенциї численного духовеньства вечірню, по котрій виголосив провідник місиї о. Платонїд Филяс знамениту вступну проповідь о причинах, значеню, потребі і цїли місиї. Опісля слїдував молебен, а по тім виголосив о. Ігнатий Тисовский першу проповідь місийну о найважнїйшій справі чоловіка, т. є. о спасеню душі, котру слухали притомні через півтора години як би приковані, так була інтересна і з такою силою виголошена. Торжество скінчило ся супликациєю о годинї 8-ій. Вчера,ві второк, виголосив першу проповідь о годинї 4-ій славний людовий проповідник о. Сотер Ортиньский а другу о год. 6-ій вечером о. Венедикт Скоробогатий, а нинї, в середу, проповідати будуть в тім самім часї о. Филяс і о. Ортиньский. Зауважати належить, що в слуханю наук місийних бере участь цїле молодше духовеньство архікатедральне, як і катихити шкіл народних, а з катихитів шкіл середних о. Крипякевич, чим вірні дуже будують ся.

— **З Бережан** пишуть, що тамошна рада громадска надала уступаючому бурмістрови Йосифови Ґертлерови почетне горожаньство і вибрала одноголосно бурмістром міста Бережан п. Едмунда Гіольского.

— **Намірене самоубийство.** Вчера пополудни межи 2-ою а 3-ою годиною прийшов до купелевого заведеня „Дияна" у Львові якийсь молодий чоловік і зажадав купели. Коли по 4-ій годинї касиерка замітила, що він ще з купелї не вийшов, велїла службі поглянути, що той гість так довго робить в купели. Слуга приставив столець до дверий і заглянув горішним віконцем до середини. Там побачив, що вода у ваннї була червона, а на софі лежав той незнакомий молодий чоловік. Отворено двері і коли пересьвідчено ся, що нещастний понадтинав собі жили на руках, післано зараз по дрів Рознера і Шрама, а рівночасно візвано ратункову стацию. Др. Шрам, осмотрив рани і того молодого чоловіка, академика п. Ром. відвезено до дому.

зав, як повинен. Але я не бувби сказав ему нїчого нового. Навязуючи до моїх послїдних слів, говорив він спокійно дальше: „Я знаю, що ви хочете сказати. Они, що правда, хотїли передомною затаїти, але то мусїло конче вийти на верх. Оно то так, добрі хлопцї мали колись сьмілий плян — але на жаль вже давно его закопали — додав він усьміхаючись гірко, а відтак ще й пояснив сї слова: закопали его в проклятій копальни. Але благословеніє отця будує дїтем доми, хоч отець того не дожив. Буде їм вести ея, я того певний. А що они мене вже тілько напросили ся, то мушу зробити їм волю. Не легко то мсиї прийде ся. Я в души постановив собі анї ногою не поступити ся на ту землю. Але не треба нїчого зарікати ся. Бодай не зазнаю того, що побачив би там когось чужого, як він там господарить і розпоряджає ся. Та й за то мушу бути вдячним. Коби лиш Петро не каяв ся"...

Мати з Каролем вернула і розмова зійшла на що иншого, але все-таки осталась поважна. Обоє були зворушені, панї Кайльова була навіть мабуть заплакана. Ми завчасу полягали спати.

8.

На другий день обава Кароля що-до погоди не оправдала ся.. На цїлім небі не було анї одної хмарки; заповідав ся прекрасний осїнний день. Отже ми виїхали отвертою бричкою і парою жвавих коний ще перед полуднем з місточка.

Була то трогаюча їзда, по найбільшій части по високо положенім гостинци, з котрого на лїво і право було далеко видко. Що раз то близше доїзджали ми до рідних сторін. Тисячні споминки відзивали ся в души, веселі і сумні, а Кароль таки вже не видержав і відозвав ся: Онтам в долинї то Лянґенсіпем! Там ми раз таки добре залїзли в багно, як ходили з з цїлою школою на прогульку, пригадуєш ще собі? — Тут гонили ми одного разу за вивіркою, Ернест так упав з дерева, що ми гадали, що він всї кости поломив в собі — бідачиско, вже давно помер! — Звідтам в погідний день видко Рен. Пригадуєш собі, як ми тут розложили були величезну ватру вісїмнайцятого жовтня і до того співали: „Огнї горять! „Одного разу дав був Освальд на то кілька старих бочок з догтю, то-ж то горїли! Так їхали ми дальше. Пан Кайль говорив мало, а коли ми завернули з широкого гостинця на его дорогу, він таки зовсїм замовк. Та й Кароль не відзивав ся. Аж нараз тій тишинї настав конець, коли ми доїхали до каленбеківского обійстя. „Пуф, пуф!" — загудїло з поза корчів, так що аж конї стали полошити ся; „Гурра! Гурра!" — відозвали ся дзвінкі голоси якихсь хлопців, і ось вискочили они з ріжнобарвними хоруговками; віз мусїв станути, они драпають ся на гору коло нас, межи наші колїна, на козел, де лиш яке місце, хотїли таки конче повитати гучно дїдуня і бабуню, батька й стрийка на самій граници викрикують з радости і щебечуть: Стрийко Фріц також вже приїхали, ви послїдні, ми вже так давно вас виглядали!" — Пан Кайль посварив їх за ту сьмілість, що вже беруть ся до пороху і пістолетів, але все-таки тїшив ся.

Незадовго треба було знову ставати. Ворота від подвіря обвішані вінцями і виднїєсь напись над ними; високо в горі одно однїсеньке слово величезними буквами: „Наконець!" Відтак на красно вигнутій лентї якісь слова з псалому, але у мене очи слабі і я не виджу так далеко; пан Кайль читає з тиха, а уста дрожать ему якось дивно; мене не хоче ся его питати.

На камінних сходах перед домом стоїть богато осіб, готових нас витати. А коли сини і доньки повитали достойних родичів, прийшла черга і на мене. Виджу знову Фріца — ах! як же він змінив ся, не той давний палкий хлопець, поважний мужчина з блїдим лицем, великим чорним вусом і величезною бородою! — і Петро, і Отто і Берта, мене познакомили борзо ще з чужими женщинами та з дїтьми а відтак ідемо всї до великої комнати. Але там декотрі з нас застаємо несподївано ще більше гостий: пан Вальшайд з Ельберфельда, властитель Каленбека, і той сам нотар, що свого часу переводив лїцитацию і від того часу не постарів ся. Пан Кайль повитав обох дружно, але з очевидним здивованєм, так, що пан Вальшайд додав поясняючи: Маємо тут маленьке дїло, і я рад що з ним дасть ся сполучити велику приємність побачити вас, честний приятелю, і цїлу вашу родину, ще раз знову разом. То було незле сказано і дало нагоду до виміни чемних запитань і пояснень межи старими знакомими. Ми посїдали, подано вино і тїсточка та пробовано завести загальну розмову. Але якось не ішло; у більшої части було щось иншого на думцї і длятого кілька разів уривало ся.

Тимчасом нотар виймив якісь папери і зладив ся до писаня. „Коли паньство позволите — відозвав ся він — то зачнемо". Пан Кайль здогадував ся, що то розходить ся о продовженє контракту посесиї і встав та відозвав ся: „Та-ж нас всїх не треба до того. Я думаю, що ми другі можемо за той час посидїти в городї". — Але его сусїд, пан Вальшайд посадив его знову на крісло і сказав: „Прошу вас, посидьте, старий приятелю!" А нотар відозвав ся успокоюючи: Не потягне ся довго, бо я написав цїлий акт дома, а тут треба его лиш прочитати і підписати. Відтак став він читати: Нинї, дня 10 жовтня 1878 явив ся передомною, Филипом Н., цїсарским нотарем в Х. мешкаючий в Ельберфельдї купець п. Фридрих Вальшайд яко продаючий з одної сторони....

Старий Кайль кинув ся; та й менї здавало ся, що я не дочув.

....і аґент та секретар Палати торговельної в Л., пан Петро Кайль старший, яко купуючий з другої сторони, оба добре менї знані з імени, стану і свого місця проживаня.

— **З Перемишлян** пишуть, що дня дня 25 і 26 серпня відбула ся окружна конференция учительска в Перемишлянах, а дня 24 і 25 вересня в Глинянах під проводом окружного інспектора п. Витошиньского. Обі конференциї радили, так як і минувшого року головно над уложенем подрібних плянів наукових — сего року на основі вказівок даних краєвою радою шкільною. Крім плянів були ще й инші теми, як уложене стилїстичних задач на III і IV степень науки і уложене словаря менше зрозумілих слів находячих ся в руских книжках. На конференциї глиняньскій предложив в мові руській збірник задач стилїстичних п. Навроцкий, управитель школи в Полтві, а на перемишляньску п. Микитин з Чемеринець. Словар уложили пп. Мих. Рихвицкий на перемишляньску, а п. Райхерт на глиньску конференцию. По передискутованю поручено тим панам видати словарець брошуркою до ужитку шкіл народних. Словарець той має служити головно за підручник тим учителям і учителькам, котрі мало обзнакомлені з мовою рускою і длятого неодно слово перекинулось без пояснення дїтям его значіня. На глиняньску конференцию загостив також ц. к. староста п. Янер, котрий разом з інспектором щиро займає ся шкільництвом, як свідчить о тім факт що коли перед лїтами учащало тут до школи ледве 25 проц. дїтий, то сего року число то піднесло до 70 проц. Всї посади учительскі заміщені, а некваліфікованих на самостійній посаді майже нема. Давнїйше було в цїлім повіті лише 30 — 40 сил учительских, а того року єсть їх до 114. Обі конференциї відбули ся поважно, кождому вільно було висказувати свої гадки в рускій і польскій мові, а так само і теми оброблені були сего року в рускій мові більше як минувших лїт.

— **Смерть з попареня.** Страшна пригода лучила ся в суботу пополудни в Кракові. В камениці Фуксів в ринку відновлювали робітники комнати і один з них приладжував масу до запускання помосту та уживав до того бензини. Недалеко від бензини стояв самовар з вуглем. Коли пара з бензини зіткнула ся з огнем самовара, настав вибух, а полумінь обіймила п. Фуксову, що була в сїнях і одного робітника. Помимо скорої помочи попекла ся п. Фуксова так сильно, що до кількох годин померла. Робітник також сильно попік ся, але его житю не грозить небезпечність.

— **Российский дезертир.** Краківска поліция придержала російского дезертира Ігоря Шіповалова, родом з Хоменки в губернії харківскій. Він належав до пограничної сторожі на стациї Барані і звідтам утїк полишивши збрую. За причину утечі подає Шіповалов голод, знущане наставників і невиплачуване плати.

— **Самоубийство.** В Будапештї застрілив ся др. Кароль Лїдеман, один з найлїпших адвокатів, з причини тяжкої недуги. Самоубийник мав 49 лїт.

— **Небезпечний судия.** В Чуприї, в Сербії ставав сими днями перед судом чоловік, котрому тяжко було доказати вину. Оборонець виповів горячу мову, накликуючи їх до почутя справедливости. Один з судиїв почув ся обидженим словами адвоката і не надумуючи ся довго, добув револьвера і став стріляти як божевільний до адвоката, котрий очевидно зараз сховав ся під столиком. Всї инші судиї і сьвідки в суді поховали ся також як могли. Коли вже вистріляв всї набої, сховав дивний судия револьвер, а публика і инші судиї та адвокат повилазили з своїх скриток. Против небезпечної судиї вніс адвокат жалобу о намірене убийство.

— **Шайку торговців дівчатами** викрила в суботу варшавска поліция і увязнила шість осіб. Всї они вивозили дївчата до Аргентини і там продавали їх до домів розпусти, та робили на тім добрі інтереси, бо як показало ся, всї були досить заможні. Щоби збаламутити дївчата і намовити їх до виїзду, справляли їм богаті одїня і звичайно давали фальшовані дорогоцїнности та обіцювали їм за границею добру службу. Поліция попала на їх слїд завдяки листам, які надійшли з Аргентини і описували членів тої небезпечної шайки. Пять з увязнених то російскі жиди, карані вже по кілька разів за ріжні провини, шестий християнин Володислав Островский.

— **Наслідки піяньства.** До коршми Кінсбрунера в Брязї заходив собі частенько селянин Пентелей Типуляк і запивав ся „основно“. Пив він довго, і длятого вкінци показали ся і наслідки его піяньства. Одного дня він збожеволїв і его мусїли відвезти до краєвого шпиталю в Чернівцях. Тут его вилїчили і пустили на волю, строго забороняючи дальше пити горівку. Але Типуляка тягнуло до коршми, як вовка до ліса, і вкінци не видержав та став знов запивати ся. Ну і сим разом мала горівка погубний вплив на его мозок: він збожеволїв вдруге.

— **Людяна куля.** Рівночасно коли в Пештї вів наради конгрес мировий і міжнародний конгрес для мирових судів, появила ся нова людяна — куля. Францускйй офіцир є еї винахідником. Експозе і взірцї своєї кулї розіслав до міністрів війни всїх держав, котрі належать до женевского союза. Коли доси всї винаходи робили війну що раз страшнїйшою, він, не зменшаючи сили оружия, хоче еї зробити менше варварскою тим, що люди не мали би вмирати такими масами. Отже предкладає запровадити кулї з — паперу. Металевих куль, котрі тїло і кости навколо розривають, не повинно ся після его гадки уживати, бо то противить ся женевскій конвенциї. Та конвенция має на цїли лагодити страшні наслідки війни. А се можна осягнути через паперову кулю, котра летить рівно далеко і скоро; коли она вцїлить вояка, робить его неспосібним до борби, але не роздирає ран, не розриває костий, отже вилїчене можливе і смерть не буде так часто наступати. Така куля ще до того легка і дешева; она має лише малу примішку алюмінового порошку для збільшеня тягару. Так бодай каже винахідник.

Штука, наука і література.

— **„Учителя“ ч. 19** містить: Розвідку дра Як. Невестюка „О скількo причиняє ся сучасна школа до розвитку усяких хоріб посеред шкільної молодїжи“; — розвідку В. Ш-а „Нові способи в научуваню найменших дїтий“; — докінчене опису повороту Нанзена; — справоздане зі з'їзду педаґоґів в Женеві; — статейка про пятилїтні додатки народних учителів; — вісти з руского товариства педаґоґічного і конкурси.

— **„Дзвінка“** ч. 19 з дня 5 жовтня містить: Казку Андерсена „Калїчка“; — дальшу часть „Учених розмов Никольця з татуськом“ Ост. Макарушки; — байку Ес. Жарка „Вовча вдяка“; — оповідане Богдана Лепкого „Вовки“; — розвідку „Хінїна“ і початок „Казки про трьох братів вірлів і четверту сестричку Любку“ Остапа Василенка.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция державних зелїзниць** оповіщує: Австро-угорский швайцарский звязок зелїзничий. — З днем 1 жовтня 1896 увійде в житє нова тарифа для перевозу яєць.

Торг збіжевий.

Львів дня 7 жовтня: Пшениця 6·80 до 7·15 зр.; жито 5·75 до 6·—; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ячмінь пашний 4·75 до 5·50; овес 5·— до 5·75; ріпак 9·50 до 9·75; горох 6·— до 8·—; вика —·— до —·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·— до 4·50; гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка 40·— до 50·—; шведска 35·— до 40·—; біла 35·— до 45·—; тимотка —·— до —·—; ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 0·— до 0·—; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Париж 7 жовтня. Цар надїлив Мелїна, Ганното, Люґета і Брісона великими лентами ордера Александра Невского. На обіді у президента Фора було 225 осіб. Цариця сидїла побіч президента Фора, а панї Фор побіч царя.

Рим 7 жовтня. Правительство одержало повідомлене, що король Менелик пустить з кінцем сего місяця італїяньских плінників на волю.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Годї вже було сумнївати ся. Всїх очи звернули ся на достойного старика, котрий цїлий почервонїв та хотїв встати, промовити, спитати ся. Але пан Вальшайд взяв старого приятеля злегка за руку і шепнув до него: Посидьте ще троха!

А нотар читав дальше тим самим голосом: Они заявляють, що.... Але на що менї тут наводити цїле то письмо? Зміст его був такий: Пан Вальшайд відпродав цїлий Калєнбек, зі всїм, що на нїм було, знову его давному властителеви і заявив, що дістав вже цїлу цїну купна, а то по части копальнею „Благословеніє Боже“ в Куксен, по части готівкою.

Я не вірю в то, щоби весела несподїванка могла кого убити, але що може когось поразити і відоймити мову, бодай на кілька минут, то видїв я того памятного дня. Старий нотар дочитав до кінця, а пан Кайль не відозвав ся анї словом, сидїв як остовпілий, а дві великі як горох сльози покотили ся ему з очий по лици. — „А тепер дай вам Боже щастя на хуторі, старий друже — сказав Вальшайд сердечно подаючи ему перо, котрим саме що підписав грамоту продажи — а в двоє, троє тілько щастя добрим синам, котрі доти неспочили, доки давний ґрунт не вернув до давної родини!“ — Наконець і глубоко тронутий батько відзискав мову, хоч, що правда, она ще якось дивно звучала: А то ви все зробили менї поза плечима? — спитав він, роздивляючись заплаканими очима.

Так, тату — відповів Кароль, а его голос дрожав також. — Чого було вас питати і робити надію, котра могла була несповнити ся? Видите, як довго тягнуло ся. Але завдяки божому благословеню, завдяки любому Фріцови і розумному Оттонови, що ми купили копальню і еї задержали, все удало ся. Ми постановили зробити вам несподїванку, а мама, видко, також мовчали. — Она кивнула лиш на то головою потакуючи і усьміхаючись крізь сльози.

Кождий день був би на то добрий, але нинї як-рав двайцять і пять лїт, як ви в отсїй самій комнатї мусїли позбути ся майна, що дістали по наших предках і так красно довели его до розцьвіту; приймїть его назад, любий тату, з рук ваших вдячних дїтий. Ми, правда, нераз посварили ся, але на сїй точцї повіетали в згоді всї довгі лїта, вірні тому, що прирекли собі хлопцями. Жийте-ж ту і господаруйте по давному а Петро нехай вам помагає, а коли вам гамір не буде за великий, то приймїть часом тут і своїх дїтий та внуків, коли иноді будуть могли сюди заїхати. А тепер наш любий тато, наша добра мати нехай нам жиють многі лїта!

Отсей оклик був як-раз в пору, бо цїле товариство трохи ожило — особливо дїти підняли такий крик, що аж шиби у вікнах бренїли — бо нам всїм якось дивно стало на серци, та й не лиш у жінок були сльози в очах. А старий таки добре розплакав ся. Коли утихло, ледви міг подякувати. Обняв насамперед і поцїлував свою жінку, відтак по черзї своїх дїти. — Дякую вам — нехай же тобі добре веде ся Кароле, та щобись довго жив на земли! — мій любий Фріце! — Петре, Берто, Оттоне, нехай вам ваші дїти зроблять тілько радости, що ви менї тепер. Опісля стали ми всї стискати ему руки, та говорили, плакали і сьміяли ся, що аж цїла хата ходила. Старий, котрому душно стало в хатї, сказав знову, щоби вийти до города і вже пустив ся до дверий, але нотар завернув его: Насамперед будьте ласкаві і підпишіть! — Старий вернув ся і усьміхаючись з великого щастя підписав. Та й я яко сьвідок поклав свій підпис на грамоті, а коли відтак ще й нотар підписував, сказав з вдоволенем: Оттак, тепер прийшло ся менї лекше підписати, як перед двайцяти пяти роками, хоч я тогди був молодший. Тепер знову, як сто лїт тому назад сидить Кайль на каленбеківскім хуторі і, сподїятись, буде ще більше як сто лїт сидїти.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.